

15. 1. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Automatické rozhodnutí stavebního úřadu aneb Stane se robot oprávněnou úřední osobou?

S automatickým povolením záměru se počítá v rekonstrukci stavebního práva. Přestože tento velmi zajímavý způsob rozhodování nepochybně dozná změn (možná i vypuštění) už skutečnost, že se dostal do paragrafového znění návrhu nového stavebního zákona pro připomínkové řízení,[1] (dále jen „návrh“) svědčí o vážnosti, jakou mu zpracovatel přikládá, a zaslouhuje si už v této rané fázi několik základních poznámek.

Návrh upravuje automatické povolení v ustanovení § 106. V principu,[2] pokud stavební úřad **nerozhodne v zákonné lhůtě, dojde** v první den po uplynutí této lhůty **k automatickému povolení** záměru, o němž se vyrozumí nadřízený správní orgán. Odůvodnění takového rozhodnutí obsahuje pouze informaci o tom, že se jedná o automatické povolení z důvodu uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí. Automatické povolení **nepodepisuje oprávněná úřední osoba**, ale je opatřeno kvalifikovanou elektronickou pečetí stavebního úřadu a kvalifikovaným časovým razítkem.

Při takové zvažované povolovací (r)evoluci by si v rámci návrhu doprovodného zákona[3] zasloužil novelizaci i zákon č. [106/1999](#) Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, tak, aby jeho § 5 odst. 1 a 2 ve vazbě na prováděcí vyhlášku č. [442/2006](#) Sb., kterou se stanoví struktura informací zveřejňovaných o povinném subjektu způsobem umožňujícím dálkový přístup, ve znění vyhlášky č. [416/2008](#) Sb., ukládaly **všem orgánům státní stavební správy[4] ve struktuře zveřejňovaných informací o povinném subjektu zveřejnit informaci, že vydávaná rozhodnutí mohou být generována automaticky bez konání oprávněné úřední osoby.**

Automatické rozhodování vůbec působí podivně ve srovnání s jinými řízeními. Povolování staveb se v mnohých případech svým významem pro účastníky řízení dokáže vyrovnat občanskoprávním sporům. Např. soudní spory o ne úplně vysoké částky nemusejí významem anebo složitostí nutně překonat správní řízení u staveb s podstatnými a trvalými vlivy na okolí (území). Taková správní řízení sice nejsou v úzkém slova smyslu sporná, tj. podle § 141 zákona č. [500/2004](#) Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „správní řád“) nicméně vysvětlujeme nějaké doktrinní nebo teoretické úvahy o sporném řízení správním někomu, kdo si právě dočetl elegantně stručně prvoinstanční automatické povolení od robota, které **kontumačně upřednostnilo zájmy stavebníka.**

Přesto zjevně nikoho dosud nenapadlo v občanském soudním řízení automaticky generovat prvoinstanční rozsudky v neprospěch jedné ze stran sporu, kdyby samosoudce (senát) nestíhal. Jde-li o rozsudky pro uznání a pro zmeškání, takový rozsudek se projeví negativně jen ve sféře žalovaného, který **vlastní pasivitou zavinil** jejich vydání. Kde je podle současného návrhu pasivita účastníků řízení odlišných od stavebníka? Samozřejmě nikde.

Případné srovnání např. se vznikem oprávnění uplynutím lhůty podle § 28 zákona č. [222/2009](#) Sb., o volném pohybu služeb, ve znění pozdějších předpisů, či domněnkou odepření poskytnutí informace podle § 9 odst. 3 zákona č. [123/1998](#) Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění

pozdějších předpisů, pokládám pro zjevnou odlišnost postupů za irelevantní.

A proč vlastně jen automatické povolení? Robot by nemusel být tak málo inteligentní, jak upravuje návrh, ale mohl by zohledňovat, jaká automatická povolení mu obstála v odvolacím nebo v přezkumném řízení[5] a podle toho modifikovat, jaké rozhodnutí automaticky vydá (taková umělá neuronová síť stavebního úřadu). Samozřejmě **zcela transparentně s plným respektem zásad obsažených v § 4 odst. 3 a 4 správního řádu** by takto stavební úřad (klidně také automaticky) např. informoval stavebníka následující den po podání návrhu na povolení záměru, že ke dni jeho podání obstálo méně než 50 % automatických povolení, tudíž pokud dojde k marnému uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí, **stavebníka čeká automatické zamítnutí návrhu** (při úspěšnosti nad 50 % by robot automaticky povoloval). Stavebník by takto ani nebyl pod takovým tlakem narychlo shánět advokáta pro sepsání odvolání jako dosud, kdy stavební úřad nemohl až na malou výjimku[6] předem oficiálně prozradit, jak pravděpodobně hodlá rozhodnout.

Institut automatického povolení mi tedy dost připomíná seriál Jistě, pane premiére, a Bernardova nepravdivá slovesa,[7] v jejichž duchu bych charakterizoval automatické povolení takto: **Já nestíhám vydávat povolení, ty ho dostaneš od robota automaticky, on si to vyžere**. Řečeno lehce rigorózněji, porušení povinnosti státním orgánem se projeví podle procesního postavení – jako „pozitivní sankce“ pro stavebníka, jako „negativní sankce“ pro ostatní účastníky řízení.

Samostatnou kapitolou by podle návrhu bylo rozhodování Stavebního úřadu pro hlavní město Prahu,[8] u kterého se navrhuje zavést centralizaci (srov. „*specifickou příslušnost Stavebního úřadu hlavního města Prahy pro výslovně stanovené stavby celostátního významu*“[9]), neboť má být příslušný např. ve věcech staveb dálnic nebo leteckých.[10] Při snaze o centralizaci je navýsost zřejmé, že potenciál automatického povolování by mohl vzrůst právě u Stavebního úřadu pro hlavní město Prahu. Zpracovatel nebo předkladatel návrhu tedy rovnou mohl zavést speciálně pro podání u tohoto krajského stavebního úřadu legislativní zkratku „DDoS podání“, [11] neboť zvláště u podání došlých před svátky, a obecně obdobím s předpokladem rozsáhlejšího čerpání dovolených či nemocenských živými oprávněnými úředními osobami, může vzrůst pravděpodobnost vydání automatického povolení oproti ostatním krajským stavebním úřadům.

Zajímavé rovněž je, že věcný záměr nového stavebního zákona[12] na str. 157 uváděl (zvýrazněno zpracovatelem v materiálu): „*Takto automaticky vygenerované rozhodnutí o povolení stavby bude **individuálně doručováno** všem účastníkům řízení o povolení stavby.*“ Podle § 106 odst. 5 návrhu, pokud před automatickým povolením nedošlo k vyrozumění účastníků řízení a dotčených orgánů o zahájení řízení, oznamuje se automatické povolení stavebníkovi, dotčeným orgánům a **účastníkům řízení podle § 94 písm. a) a b) jednotlivě, ostatním účastníkům řízení se automatické povolení oznamuje doručením veřejnou vyhláškou.**

U předchozího vyrozumění[13] živými oprávněnými úředními osobami by tedy měl být robot nejspíše vázán jimi provedeným úkonem. Nebude-li však existovat předchozí vyrozumění, robot patrně dokáže vyložit neurčité právní pojmy „*sousední pozemek nebo stavba*“ a „*přímé dotčení*“, vymezit okruh účastníků řízení a identifikovat je předvídaným způsobem.[14] Anebo třeba jen vyjde z údajů uvedených stavebníkem, protože (zvýrazněno autorem): „*Automatické vygenerování povolení po uplynutí propadné lhůty je možné pouze v případě, že **návrh** na povolení záměru včetně všech příloh **byl podán v takové podobě a rozsahu, který umožní automatické vygenerování povolení se specifickými náležitostmi převzatými z předloženého návrhu.** Informační systém provede automatizovanou kontrolu **formální úplnosti návrhu.***“[15]

Místo závěru si dovolím citovat JUDr. Josefa Baxu, který podle mého názoru, byť ve zcela jiných souvislostech, vyslovil obecně platnou myšlenku:[16] *Jiná zkušenost mi říká, že zlomové obraty v judikatuře, které veřejná správa těžko tráví, si sama „vykoledovala“ předchozím neuměřeným*

používáním práva a své vrchnostenské pravomoci, případně ještě silovým přijetím extrémní veřejnoprávní regulace, která příliš nedbá na proporce mezi deklarovaným veřejným zájmem a potřebou efektivního vládnutí na jedné straně a respektem k základním právům a svobodám na straně druhé. Praviděpodobně už v roce 2020 se dozvíme, jaký bude mít zákonodárce názor na tuto veřejnoprávní regulaci automatického rozhodování.

Mgr. Filip Danko

[1] "Ke dni odeslání článku nakladateli ke schválení nebyly uplatněny připomínky, k dispozici >>> [zde](#)."

[2] Pro stručnost zkráceno, pro celé znění § 106 viz odkaz [1].

[3] K dispozici >>> [zde](#).

[4] část druhá návrhu

[5] § 106 odst. 4 část věty druhé za středníkem, § 109 až 111 návrhu

[6] § 144 odst. 3 správního řádu

[7] Druhá série, první epizoda: Muž přes palubu, v níž Bernard Woolley, osobní tajemník premiéra, glosuje: *"To je další z nepravdivých sloves, že ano. Já konám důvěrné schůzky s tiskem, ty žvaníš, on je obviněn podle paragrafu o služebním tajemství."*

[8] § 10 odst. 4 písm. a) návrhu

[9] str. 48 důvodové zprávy obsažené v materiálu [1]

[10] Pro podrobný výčet viz § 13 odst. 3 a 4 návrhu. Smyslem článku nicméně není analýza vztahu § 13 odst. 3 a § 13 odst. 2 o věcné příslušnosti krajských stavebních úřadů obecně pro tzv. vyhrazené stavby podle přílohy č. 3 návrhu.

[11] Z anglického distributed denial of service, „útok“ více uživatelů na server za účelem přehlcení cílové služby.

[12] K dispozici >>> [zde](#).

[13] § 98 odst. 2 návrhu

[14] Zajímavá byla také myšlenka obsažená v § 114 odst. 5 návrhu v pracovní verzi ze dne 25. 10. 2019 - zveřejněno Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, k dispozici >>> [zde](#).

[15] str. 82 důvodové zprávy obsažené v materiálu [1]

[16] Rozhovor s Josefem Baxou. *Bulletin Komory daňových poradců*. Brno: Komora daňových poradců České republiky (Wolters Kluwer ČR, a. s.). 2018, číslo 2, str. 9-10. ISSN 1211-9946 [online]. K dispozici >>> [zde](#).

Další články:

- [Nepřavomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)